

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Полтавська обласна державна адміністрація (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Сучавський університет імені Штефана Маре (Румунія)
Інститут транспорту та зв'язку (Латвія)
Бургенландський університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

07 листопада 2024 року

Co-funded by
the European Union

Полтава
2024

Як видається, СС є відносинами між індивідами та їхніми групами, між людиною та суспільством, громадянином і державою. Вона завжди пов'язана із справедливим розподілом матеріальних і нематеріальних благ у суспільстві. СС може бути досягнута лише шляхом справедливого розподілу доходів і багатства, обов'язків, прав та влади. Вона проявляється в розподілі в суспільстві матеріальних і духовних благ на основі поєднання елементів рівності та нерівності за умови знаходження балансу приватних та публічних інтересів, котрі сприяють позитивному розвитку суспільства.

С – це поняття про належне, пов'язане з історично мінливими уявленнями про невід'ємні права людини. Вона є основним поняттям людських потреб – предметом людських прагнень і людських вимог одночасно; жодна культура й епоха не бажають відмовлятися від справедливості [1, с. 10].

СС в сучасних державах відображається в нормах чинного законодавства. Взагалі, С і право мають діалектичний взаємозв'язок: реалізуючись у праві, С набуває такої властивості як нормативність, а право таким чином стає справедливим і морально обґрунтованим. Правове регулювання суспільних відносин за допомогою справедливого законодавства дозволяє домогтися СС, а закріплення морального принципу С у праві модифікує його у морально-правовий імператив. Саме тому правотворчість відіграє ключову роль у процесі трансформації моральної категорії С в правову з метою встановлення справедливого суспільного ладу, а головною метою правотворчості в демократичній державі є досягнення СС.

Необхідно також згадати про те, що С виступає моральним критерієм правотворчої діяльності та засобом надання цінності нормам права, оскільки лише за наявності С в якості своєї основи, право отримує реальний регулятивний потенціал.

Найпотужнішим засобом закріплення С прийнято вважати право, але воно цілком може бути несправедливим. Тоді С буде виходити з моральних засад, що склались у суспільстві, та напряду реалізовуватись у суспільному ладі за допомогою звичаїв, традицій, релігії та іншими позаправовими способами. Але при цьому відбудеться розрив між правом і мораллю, між державою та суспільством. Однак С не перестає існувати, якщо виходить за межі «правового поля». С розглядається як невід'ємна риса права.

Список використаних джерел

1. Орлова В. О. Справедливість як моральна категорія, соціальна та правова цінність. *Гілея: науковий вісник*. 2020. Вип. 158(2). С. 49-53. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_158\(2\)__11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2020_158(2)__11)

УДК 342.7

Кульчій І.О., завідувачка кафедри публічного управління, адміністрування та права,
к.держ.упр., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ЄС

Правове регулювання у сфері захисту персональних даних у ЄС спрямоване на захист прав, свобод та законних інтересів усіх без винятку фізичних осіб, які перебувають на території ЄС, персональні дані яких піддаються обробці. Права та обов'язки базуються на концепції законної, прозорої та контрольованої обробки даних, закладеної у спеціальних принципах та яка відповідає правомірним інтересам фізичних осіб, які надають свої персональні дані (суб'єктів персональних даних). Порівняно з нормативними актами, що

діяли в ЄС, у сучасних правових актах, прийнятих після 2016 р. і пізніше, істотно розширено комплекс суб'єктивних прав фізичних осіб. Деякі з цих прав є новелами не лише на європейському рівні, а й у світовому масштабі.

Комплекс прав, з яких складається фундаментальне право фізичної особи на захист персональних даних, розроблений з урахуванням існуючих ризиків для безпеки особистої інформації, у тому числі в мережі Інтернет, і включає такі права: право на видалення даних (право бути забутим); право на доступ до інформації; право на виправлення; право на обмеження обробки даних; право на портативність даних; право про заперечення; право на захист персональних даних дітей.

Реалізація особою своїх прав не повинна негативно впливати на права та свободу інших осіб. Для ефективного здійснення правового регулювання кожна фізична особа має деякі обов'язки щодо інших суб'єктів. Їх можна класифікувати на загальні, які передбачені для всіх ситуацій, пов'язаних з обробкою (обов'язок особи дотримуватись нормативних актів Союзу та держав-членів, що стосуються захисту персональних даних), та факультативні, які передбачені для певних випадків (обов'язок надати додаткову інформацію, необхідну для підтвердження особи суб'єкта даних, або згода законного представника та ін.)

Триває реформа уповноважених органів із захисту даних Європейського Союзу та держав-членів. Зокрема, створено новий орган - незалежну Європейську Раду із захисту даних, скасовано Робочу групу із захисту фізичних осіб щодо обробки персональних даних, яка мала виключно консультативну функцію, нові завдання поставлені перед Європейським Уповноваженим із захисту даних, детально врегульовано діяльність незалежних наглядових органів держав-членів, у тому числі їх взаємодія один з одним та з контролюючими органами Союзу. Зазначені уповноважені органи утворюють цілісну систему на рівні Європейського Союзу, центральним елементом якої стала Європейська Рада із захисту даних [2; 3].

Ефективне функціонування системи уповноважених органів забезпечується застосуванням дієвих механізмів «Співробітництва» (Cooperation) та «Узгодженості» (Consistency), передбачених у правових актах ЄС.

Правове регулювання захисту персональних даних у ЄС передбачає застосування компетентними органами спеціальних заходів юридичної відповідальності за порушення правових актів ЄС щодо захисту фізичних осіб щодо обробки персональних даних, які є передбаченими санкцією правової норми примусовими заходами, що тягнуть за собою певні несприятливі наслідки для правопорушника за вчинене правопорушення.

Юридична відповідальність в даний час здійснюється на підставі чинних правових актів ЄС, кожен з яких передбачає застосування санкцій за порушення у певній сфері для конкретних суб'єктів: контролерів та процесорів (які обробляють персональні дані); компетентних органів держав-членів (що обробляють особисті дані фізичних осіб з метою запобігання, розслідування, виявлення кримінальних злочинів або виконання покарань за скоєння злочинів); наглядових органів держав-членів; інституцій, органів та установ Союзу, у тому числі Європейського Уповноваженого із захисту даних. Крім того, застосування заходів відповідальності (зокрема дисциплінарних) регулюється спеціальними актами інституцій, органів та установ ЄС.

Інституції та органи Союзу продовжують активно працювати, аналізуючи практику застосування суб'єктами правил зазначених правових актів, для внесення у майбутньому доповнень та змін до них чи їхнього можливого перегляду. Крім того, протягом найближчих кількох років планується прийняття нових правових актів на рівні ЄС, деякі з них вже перебувають на стадії обговорення, проекти інших - у розробці.

Серед пріоритетних напрямків – захист оперативних даних, що обробляються правоохоронними органами ЄС (розглядається питання застосування Глави IX Регламенту (ЄС) 2018/1725 до Європолу та Європейської прокуратури), а також захист даних у сфері електронних комунікацій (у розробці знаходяться проекти Регламенту «ePrivacy» та Директиви «ЕЕСС») [1].

Другий напрямок: прийняття спеціальних актів інституціями та уповноваженими органами ЄС, а також реалізація ними різних ініціатив, зокрема довгострокових стратегій. Для уточнення положень чинних правових актів Комісія ЄС має право приймати делеговані акти, а також виконавчі акти на підставі повноважень, наданих їй Європейським парламентом та Радою ЄС. Акти з питань процедурного характеру, такі як керівні принципи та передова практика, у межах своєї компетенції уповноважені приймати Європейську Раду із захисту даних та Європейську Уповноважену із захисту даних.

Третій напрямок: прийняття всіма державами-членами нових (або внесення змін до чинних) національних законів, які уточнюють певні положення регламентів та імплементують у законодавство директиви. У ході дослідження встановлено, що держави-члени імплементують положення правових актів ЄС у свої закони із затримками та іншими численними порушеннями. У зв'язку з цим Комісія ЄС винесла зауваження деяким державам, і за невиконання її вимог має намір ініціювати позови в Суді ЄС.

Інша проблема полягає в тому, що при імплементації не вдалося уникнути колізій, оскільки кожна держава може інтерпретувати ті самі положення правових актів ЄС по-різному. У цих умовах особливе значення матиме судова практика Суду ЄС, яка продовжує відігравати важливу роль у правозастосуванні та правотворчості, сприяючи подальшому розвитку та вдосконаленню права на захист персональних даних у ЄС.

Список використаних джерел

1. The Privacy Act of 1974. URL: <https://www.justice.gov/opcl/privacy-act-1974> (дата звернення: 20.10.2024).

2. Treaty establishing the European Economic Community (Rome, 25 March 1957). URL: https://www.cvce.eu/en/obj/treaty_establishing_the_european_economic_community_rome_25_march_1957-en-cca6ba28-0bf3-4ce6-8a76-6b0b3252696e.html (дата звернення: 20.10.2024).

3. Why Privacy Matters Even if You Have 'Nothing to Hide' by Prof. Daniel J. Solove. URL: https://immagic.com/eLibrary/ARCHIVES/GENERAL/CHRON_HE/C110515S.pdf (дата звернення: 20.10.2024).

УДК 004.9:159.9

Курилко Д.С., Назаренко Д.Б., аспіранти
Полтавський університет економіки і торгівлі
(м. Полтава, Україна)

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Інформаційне суспільство – найрозвиненіша щодо технологічного способу виробництва людська цивілізація, яка виникає внаслідок інформаційно-комп'ютерної революції й базується на інформаційній технології, «інтелектуальних» комп'ютерах, автоматизації та роботизації усіх сфер та галузей економіки й управління, єдиній найновішій інтегрованій системі зв'язку [1].

Головною цінністю інформаційного суспільства є формування інформаційного простору, безперешкодний доступ до якого підвищує якість життя й розширює можливості людини, сприяє розвитку та відкритості соціуму. В інформаційному суспільстві відбувається зміна моделі взаємодії держави й громадянина завдяки використанню інформаційно-комунікативних технологій. Процес його становлення є складною задачею, яка вимагає комплексного підходу, інтеграції різних галузей знань і сфер діяльності задля врахування інтересів особистості, суспільства і держави [2].

Розбудова інформаційного суспільства передбачає насамперед такі базові принципи:

- рівноправне партнерство органів влади, громадян та бізнесу;
- співпраці, співучасті та співвідповідальності суб'єктів інформаційного суспільства